

Uchwała nr 3.../2022
Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej
z dnia 04.10.2022 roku

w przedmiocie wyrażenia protestu wobec propozycji zawartych w Rządowym projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie - druk sejmowy 1911

Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej na podstawie art. 259 §2 pkt. 2 i 3 ustawy Prawo Spółdzielcze (Dz.U.2021.648 t.j. z dnia 2021.04.08) oraz § 7 ust. 1 Statutu Krajowej Rady Spółdzielczej (M.P. z 1996 r., nr 7, poz. 86) postanawia:

§1

Wyrazić protest w przedmiocie propozycji zawartych w Rządowym projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie – druk sejmowy 1911, które należy uznać za szczególnie rygorystyczne, stanowiące dalsze obciążenie dla spółdzielczego sektora finansowego i nie służące poprawie ochrony klientów.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
KRAJOWEJ RADY SPÓLDZIELCZEJ
dr Jerzy Jankowski

Uzasadnienie

W dniu 28 grudnia 2021 r. do Sejmu wpłynął rządowy projekt ustawy zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie - druk sejmowy 1911. Projekt ten jest na zaawansowanym etapie prac legislacyjnych – po 2 czytaniu i pracach w komisjach sejmowych. W zakresie zaproponowanych zmian do ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim projekt ten przewiduje przede wszystkim obniżenie górnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego poprzez zmianę maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego wyliczonych według wzoru wskazanego w art. 36a ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Niezależnie od ww. rozwiązania, w projekcie przewidziano obniżenie limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu w całym okresie kredytowania z obecnych 100 % kwoty kredytu – do wysokości 45% tej kwoty (projektowane nowe brzmienie art. 36a ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim). Celem wprowadzenia tej regulacji jest zwiększenie ochrony konsumentów przed nakładaniem na nich przez instytucje udzielające kredytów i pożyczek nieuzasadnionych kosztów.

W ocenie Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej, pomimo tak określonych celów projektowanych rozwiązań, skutki przewidzianego obniżenia aktualnie obowiązujących maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu byłyby de facto przeciwnie do zamierzonych celów, zwłaszcza w kontekście wpływu proponowanych regulacji na samych konsumentów. **Wskazać należy, że proponowane zmiany w zakresie limitowania maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytów w odniesieniu do współczynnika zależnego od okresu mogą prowadzić do wykluczenia części klientów z rynku, ponieważ koszt – w tym koszt związany z ryzykiem kredytowym, które wzrasta wraz z wydłużaniem okresu kredytowania, oraz zwiększaniem kwoty – będzie przekraczał potencjalne przychody jakie będą możliwe do uzyskania z takich transakcji. Zatem skutkiem działania, mającego na celu ochronę klienta przed lichwą, będzie eliminowanie go z rynku finansowego.** Analogiczny skutek będzie miała proponowana zmiana poziomu pozaodsetkowych kosztów kredytu w odniesieniu do całkowitej kwoty kredytu (jej obniżenie z obecnych 100 % do 45%). Przy czym należy podkreślić, że w tym przypadku **nie będzie on wpływał na krótkoterminowe pożyczki lichwiarskie, ograniczy natomiast możliwość kredytowania dla dłuższych terminów spłaty.**

W odniesieniu do proponowanej zmiany art. 36a ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej pragnie wskazać, że pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego w całym okresie kredytowania, zgodnie z regulacjami obowiązującymi przed dniem 31 marca 2020 r., jak i obecnie nie mogą być wyższe od 100 % całkowitej kwoty kredytu. **Należy zauważyć, że wskaźnik ten w praktyce dotyka jedynie długoterminowych kredytów, a zatem wpływa w istotny sposób na sytuację instytucji ustawowo upoważnionych do udzielania kredytów, nie wpływa natomiast na krótkoterminowe pożyczki lichwiarskie.** Zawarta w projekcie propozycja nie spełnia zatem pro konsumenckich celów projektowanych rozwiązań. Obniżenie omawianego parametru do poziomu 45 % najbardziej dotknęłoby grupę klientów mniej zamożnych, bowiem to oni generują większe ryzyko, co znajduje odzwierciedlenie w cenie produktu. Skutkiem proponowanej zmiany może być zatem wykluczanie tych klientów z rynku, co stoi w sprzeczności z „dobrem klienta”. **Część osób wykluczonych, a jednocześnie mniej**

biegłych w kwestiach finansowych, może w konsekwencji szukać finansowania poza rynkiem regulowanym.

Mając na uwadze powyższe Zgromadzenie Krajowej Rady Spółdzielczej ocenia, iż projekt ustawy, który miał w założeniu bronić potencjalne ofiary lichwiarzy i dotyczyć sfery udzielania pozabankowych pożyczek gotówkowych, ostatecznie dotknąć ma również bankowość spółdzielczą, która nie powinna i nie może być utożsamiana z lichwą. Proponowane zmiany przede wszystkim osłabią bankowość spółdzielczą, która jest wyjątkowo podatna na wszelkie działania zwiększające koszty działalności albo zmniejszające zyski banków, a w szczególności najmniejszych banków spółdzielczych. Każde kolejne regulacje prowadzące docelowo do zwiększenia kosztów albo obniżenia zysków odbijają się najbardziej właśnie na tym sektorze bankowości. Spowoduje to ograniczenie dostępu do bezpiecznych usług bankowych szczególnie na wsiach i w małych miastach, gdzie istnieje największe ryzyko wykluczenia finansowego a zapotrzebowanie na pożyczki o niskich kwotach jest największe. Dotychczas niszę tę wypełniały banki spółdzielcze, jednak proponowane przez ustawodawcę zapisy ograniczą wachlarz dostępnych usług finansowych i zmuszą mniej zamożną część konsumentów do korzystania z pożyczek udzielanych przez podmioty pozabankowe, a więc odniosą skutek odwrotny od zakładanego w projekcie.

